

Overleg met Ministerie van EL&I over de Positieflijsten op 11 oktober 2012

Deelnemers: Henri Kool, directeur Dierlijke Agroketens en Dierenwelzijn EL&I
Miranda Fröling, senior beleidsmedewerker gezelschapsdieren EL&I
Ton Ebben, voorzitter PVH
Ed.J.Gubbels, secretaris PVH

Probleemstelling

In het gesprek hebben wij de navolgende overwegingen aan onze gesprekspartners voorgelegd:

- er ligt een politiek besluit, er komen Positieflijsten om 'dierenwelzijn' veilig te stellen; de sector onderschrijft de doelstelling, vindt echter deze aanpak niet verstandig (niet werkbaar), maar het zij zo, het besluit ligt er, daar moeten alle partijen mee leven;
- het hier bepalende criterium voor het al dan niet plaatsen van een soort op de Positieflijst is "dierenwelzijn" (punt 27 van het Andibel-arrest) en dus het welzijn van het gehouden dier; voor de beide andere criteria (de punten 28 en 29 van het Andibel-arrest) vinden er separate afwegingen plaats;
- de WUR-methode gaat uit van "gedrag in de natuur", de daarbij gepleegde aanname is dat het dier dit in de houderij-situatie zou moeten kunnen uiten om voldoende welzijn te ervaren; deze aanname is wetenschappelijk zeer aanvechtbaar en wordt door de praktijk van de dierhouderij weerlegd;
- voorts gaat de WUR-methode uit van 'wetenschappelijk gepubliceerde' bevindingen over gedrag en wordt de complete kennis, ervaring en vakliteratuur uit de sector als niet-relevant terzijde gezet;
- daarbij worden de feitelijke inspanning van dierhouders genegeerd en vindt er een 'inschatting' plaats van de mogelijkheden van het dier om zijn 'gedrag in de natuur' in een doorzonwoning te uiten (op 15 m² binnen en/of 30 m² buiten),
- de WUR-onderzoekers melden in hun rapport dat er zonder metingen aan het gehouden dier geen uitspraken kunnen worden gedaan over het welzijn van gehouden dieren, desondanks gaan zij uitspraken doen !!!

Samenvattend concluderen wij:

- de voorgestelde methodiek is strijdig met het gestelde in het Andibel-arrest (als het helemaal niet anders meer kan, moet daar de bestuursrechter, eventueel het Europese Hof, zich daar maar over uitspreken);
- de door de WUR aangereikte methode berust op een reeks van, in wetenschappelijk opzicht, uiterst arbitraire veronderstellingen; het gesprek over de geponeerde aannames en stellingen en over het selectieve gebruik van bronnen moet met de onderzoekers worden gevoerd;
- tengevolge van beide voorgaande punten ontbreekt het draagvlak in de sector volledig, men ervaart de methode en het proces als 'unfair', hetgeen naleving van nieuwe regelgeving weinig succesvol zal maken;
- daarmee zal ook de handhaving een immens probleem worden, het merendeel van de straks te verbieden meer dan 10.000 soorten wordt in huis of in de achtertuin gehouden en zal nauwelijks vindbaar zijn voor de handhavers;

- en ook wij, de organisaties in de sector, verliezen het zicht op en het contact met de toekomstige illegale houders, het stukje 'sociale controle' en de stimulans van goed naar beter gaan verloren, beide zijn van groot belang bij het bevorderen en borgen van dierenwelzijn;
- verder gaan de inspanningen die duizenden liefhebbers plegen in het kader van 'captive conservation' verloren en daarmee verliezen we ook veel van de noodzakelijke kennis voor het soortenbehoud.

Aldus is de in gang gezette ontwikkeling (deze wijze van invulling) schadelijk voor dierenwelzijn, schadelijk voor het vertrouwen in de overheid en schadelijk voor het soortenbehoud.

Zorgen en wantrouwen vanuit de sector

In het gesprek naar aanleiding van het voorgaande komt aan de orde dat de sector zich volledig buiten spel gezet voelt. In juni 2009 ging het proces lopen met de opdracht aan de WUR, in mei 2010 lag er een voorstel voor een methode waarvan de sector in mei 2011 kennis mocht nemen en in oktober 2012 werd het in oktober 2011 gepubliceerde verslag van de gesprekken met de sector toegezonden. Overigens, dat laatste niet eens rechtstreeks, wij verkregen het na een persoonlijk contact van iemand uit een andere organisatie met een van de auteurs.

Op de sinds juni 2011 herhaaldelijk ingebrachte kanttekeningen werd niet gereageerd. Er werd slechts gemeld dat 'er rekening mee wordt gehouden'. Hoe en in welke mate lijkt pas te gaan blijken als het proces is afgerond. De WUR mijdt het gesprek over de inhoud van de methode, wil alleen praten over de voortgang van het proces. Wij geven aan dat we eerst tot acceptatie van de methode zouden moeten komen, pas dan kan er enig draagvlak ontstaan en kunnen de organisaties in de sector gaan meedenken in het proces.

Toelichting daarop van EL&I

Mevrouw Fröling en de heer Kool geven aan dat het zeker de bedoeling is de sector van dierhouders nadrukkelijk bij het proces te betrekken, ze wijzen daarbij op de enquête. Het zijn niet alleen de wetenschappelijke publicaties die leidend zijn, ook de kennis en ervaringen in de sector zijn van belang:

- Natuurlijk gedrag wordt in het onderzoek beoordeeld in het licht van het welzijn van dieren onder gehouden omstandigheden. Het staat niet op zich. Als dieren bepaald voor hen belangrijk natuurlijk gedrag niet kunnen uitoefenen, kan dit nadelige gevolgen hebben voor het welzijn van gehouden dieren. Er wordt in het onderzoek zowel naar het natuurlijke gedrag van dieren gekeken als naar het welzijn en het gedrag van gehouden dieren. Kennis en ervaring in vakliteratuur zijn wel degelijk van belang in het onderzoek. In de enquête is hier specifiek naar gevraagd.
- In het meeste ideale onderzoek zouden alle dieren worden bekeken om het welzijn te beoordelen. Dit is zeer tijdsintensief en duur en ondoenlijk. Ook met de informatie die er is over het natuurlijke gedrag en het welzijn van gehouden dieren is het mogelijk risico-inschattingen te maken over het welzijn van gehouden dieren.
- De onderzoekers staan open voor discussie en zijn goed telefonisch en per mail bereikbaar. Er is per mail en telefonisch contact geweest tussen de heer Gubbels en de onderzoekers en tussen de heer Gubbels en beleid. Zo is in een mail van beleid aan hem al aangegeven dat de normhouder in de systematiek van de WUR niet meer wordt toegepast, maar dat de feitelijke omstandigheden waaronder dieren worden gehouden, worden meegewogen. De kritieken van het PVH zijn door de WUR gelezen en waar dit nodig is geacht, zijn er wijzigingen aangebracht in de systematiek.
- In lijn met het Andibelarrest is aan WUR opdracht gegeven om objectieve criteria op te stellen op basis waarvan de positieflist voor zoogdieren kan worden opgesteld. In een later stadium zijn de stakeholders betrokken.

- De conceptverslagen van de interviews zijn aan de stakeholders voorgelegd ter revisie.
- Het PVH is uitgenodigd door de onderzoekers voor een gesprek.
- Het betreft hier nieuw onderzoek. De WUR heeft haar eigen verantwoordelijkheid voor het onderzoek. Het is van belang dat het proces van totstandkoming van de positieflijst transparant is, zodat duidelijk is hoe tot bepaalde uitkomsten is gekomen. Een overleg met de onderzoekers over de punten waarover het PVH het inhoudelijk met de WUR oneens is, kan voor het PHV mogelijk meer inzicht geven in de keuzes die WUR maakt in het onderzoek. Het is uiteraard niet gezegd dat in het vervolg het PVH het wel eens zal zijn met de systematiek van de WUR.

Aanzet tot een oplossing

De heer Kool ziet het belang van acceptatie van de methode door de sector en zegt toe in overleg te treden met de WUR-onderzoekers en na te gaan of het gesprek over de wetenschappelijke kanttekeningen van de sector bij de methode kan worden gevoerd. Namens de sector zal dit gesprek worden gevoerd door de drie vertegenwoordigers die eerder door de Projectgroep Positieflijsten PVH daartoe werden aangewezen (Alex Ploeg, Gerrit Hofstra en Ed.J.Gubbels). De heer Kool is bereid als onafhankelijk gespreksleider aan dit overleg deel te nemen.

namens PVH,

Ton Ebben, voorzitter

ir. Ed.J.Gubbels, secretaris